

Küünlalumi möllas ja külm näpistas

RAIVO TASSO

Miks on veebruar aasta kõige lühem kuu? Sest on külmast kokku tõmbunud.

Kuna viimasel ajal on tulnud ettepanekuid hakata muutma kuu- de nimetusi rahvapärasemaks, siis võikski veebruar olla kas külma- või tuisukuu (võru murdes radokuu). Ja õige ka – palju neid siis ikka on, kes veebruaris elektri asemel küünlaid kasutavad või märtsis paastuvad.

Samuti ei saa ma aru, miks peaksime tähistama kauge Hiina tiigriaasta algust.

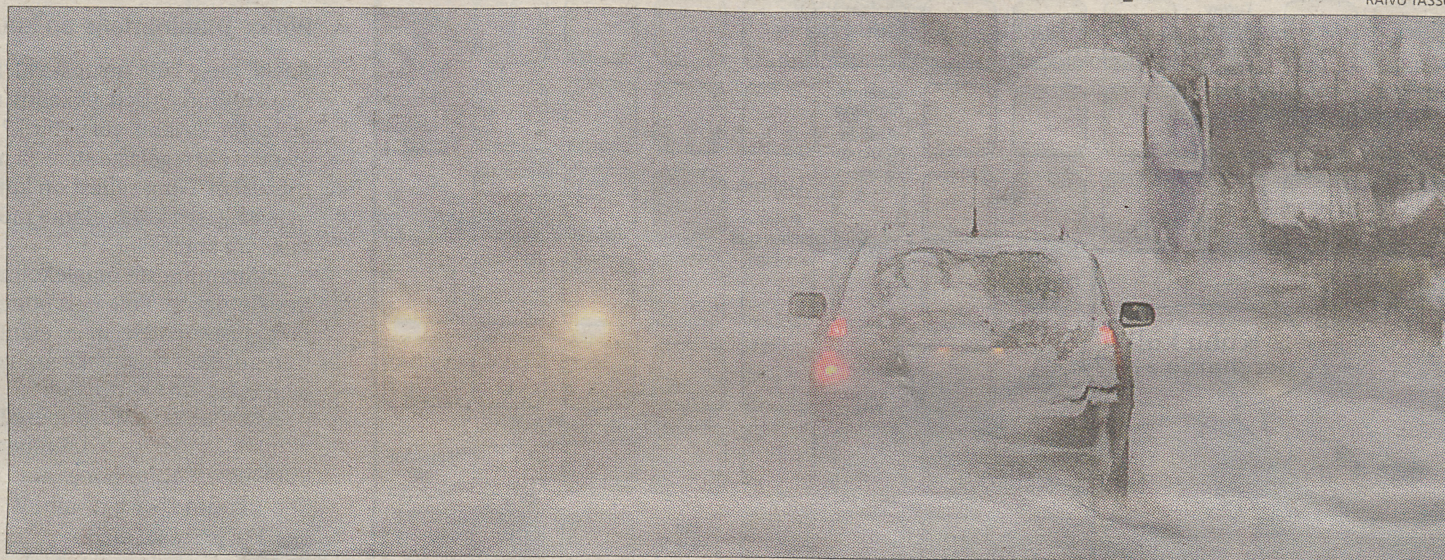
Näiteks võiksimme, silmas pidades oma riigi vappi, kutsuda tänavust aastat näiteks lahja lõvi aastaks (nii nagu masule kohaselt oli eelmine kõhna lehma ning üle-eelmine kirikuroti aasta).

Tallinnas kõigile võrdsest

Gal juhul oli veebruari tuisukuuks kutsuda igati sobilik. Kuu algas nii kõva lumemölluga, et halvas koguni rongiliikluse! Ja seda valget kraami tuleb aina juurde.

Näiteks kattis 24.–26. kuupäeva paiku maad paljudele seni nägemata lumevaip – Jõhvis ja Alajões Peipsi ääres 78 cm, Kuusikul 73, Mustvees 70.

Kui varem on talvel saared lumest päris paljaks jäänud, siis

Küünlapäeval tegi lumemöll autojuhtide elu kibedaks mitte ainult Tartu vallas Võiblas, vaid tuisueit lehvitas tiibu üle Eesti.

nüüd oli Kihnus lume paksus 58 cm ja Ruhnus 49.

Väga pikk oli seekord ka sulalilmata periood, mis näiteks Jõhvis kestis 76 päeva – 9. detsembrist kuni 22. veebruarini.

Vaid karmil sõjatalvel 1941/1942 polnud sulailma ligi kolm kuud ehk 90 päeva.

Kuni vabariigi aastapäevani oli lumikate kohev ja kerge: teatavasti kaalub külмага sadanud lume kuupmeeter vaid kümme- kond kilogrammi.

Edasine sula ning vihm muutis valge loodusliku suleteki tinaraskeks.

Märja lume puhul kasvab kuupmeetri lume kaal pea poo-

le tonnini (jääl on see 900 kg ümber). Üht asja peab aga silmas pidama: kohev kõrge lumi värskena või siis kokku vajunu- na, sulana, kaaluvad ühe pinnaühiku kohal ikka ühepalju.

Raskemaks, seega ohtliku- maks muutub lumekoorem alles vihma või uue lumesajuga. Või kui lumelasu vajub katuse äärel või katuselohku kokku.

Kui meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis riigi sademete hulgad kokku loeti, selgus, et kuu jooksul sadas kõige rohkem Kihnu saarel – 57 mm ehk 236% pikaajalisest keskmisest ehk normist (kui räägitakse sademetest, siis talvel on see mõödunõusse

sadanud lume sulatamisel saadud veekihi paksus).

Pea kaks korda vähem sadas Sõrves – 30 mm (112% normist). Kogu riigi keskmiseks arvatati 43 mm ehk 131% normist.

Veebruar oli ligi 3 kraadi keskmisest külmem (–7,5°). Ja- hedamad paigad jäid ida poole – Mustvee (–9,2°), Väike-Maarja (–9°), soojemad aga läände (Vil- sandi ja Ristna –5,5°).

Tartu maratoni ajal püsis ilm kena: külma 12 kraadi ümber, tuult mõõdeti nii Tõraveres kui Võrus 2–3 m/s. Tallinnas sadas tähtsa paraadi paiku nõrka lund, õhutemperatuur oli –8 kuni –9°, tuult 2,3 m/s – seega tund-

sid nii marssijad kui pealtvaata- jad näol tuulekülma umbes 14 kraadi jagu.

Ilmast mujal

Lääne-Euroopas ja USA idaosa- riikides möllasid talvetormid, Alpides hukkusid laviinide all inimesed, lõunapoolkeral lainetasid kuumalained (Austraalias 40°).

Järgmises taliolümpia pai- gas Sotšis mõõdeti 15. veebru- ruaril uueks kuu soojusre- kordiks +23,8 kraadi! Uueks olümpiaalaks valitakse ilmselt veesusatamine.

AIN KALLIS